

KONTRAKT STULECIA. 64 MYŚLIWCE DLA FINLANDII

Fińskie ministerstwo obrony poinformowało oficjalnie o wysłaniu do rządów Wielkiej Brytanii, Francji, Szwecji i Stanów Zjednoczonych zapytania ofertowego dotyczącego programu HX Fighter - zakupu nowego myśliwca wielozadaniowego. Przygotowując się do tego zadania Finowie przeprowadzili poważną modernizację obecnie wykorzystywanych w siłach powietrznych Finlandii 62 samolotów F/A-18C i F/A-18D.

Zapytanie ofertowe RFQ (Requests for Quotation) w sprawie nowego myśliwca zostało wysłane 27 kwietnia 2018 r. przez fińskie dowództwo logistyki sił zbrojnych do ogółem pięciu spółek. Zapytanie to dotyczy ceny zakupu w odniesieniu do następujących statków powietrznych:

- Boeing F/A-18 Super Hornet (Stany Zjednoczone);
- Dassault Rafale (Francja);
- Eurofighter Typhoon (Wielka Brytania);
- Lockheed Martin F-35 (Stany Zjednoczone);
- Saab Gripen (Szwecja).

Zapytanie RFQ zostało więc rozesłane do wszystkich tych producentów, którzy odpowiedzieli na rozesłane wcześniej zapytanie o informację RFI (Requests for Information). Obecne działanie jest efektem konsekwentnie prowadzonej polityki obronnej, która polega m.in. na dokładnym i terminowym realizowaniu fińskich planów modernizacji sił zbrojnych. W planach tych uwzględniono również konieczność zakupu nowych samolotów myśliwskich, co zostało zaakceptowane przez rządową komisję ministerialną do spraw polityki gospodarczej. To właśnie poparcie przez tę komisję programu HX Fighter pozwoliło ministrowi obrony Jussi Niinistö upoważnić fińskie dowództwo logistyczne sił zbrojnych do złożenia zapytania ofertowego.

Czytaj też: [Finlandia szuka następcy F-18 Hornet](#)

Zgodnie z oficjalnym komunikatem „celem programu HX Fighter jest zastąpienie zdolności operacyjnej floty samolotów Hornet fińskich sił powietrznych - samolotów, które mają zostać wycofane od 2025 roku. Program ma za zadanie określić, w oparciu o dostępne źródła informacji, jak uzyskać najlepsze zdolności wojskowe i jak przynieść maksymalną wartość dodaną całemu fińskiemu systemowi obronnemu”.

Finowie zdefiniowali wcześniej pożądane zdolności i na tej podstawie zamierzają teraz wynegocjować cały pakiet zamówień oparty na pozyskaniu nowego myśliwca wielozadaniowego. Będzie to jeden z największych, współczesnych, europejskich przetargów lotniczych (jego wartość wyceniona się na od 7 do 10 miliardów dolarów). Finlandia zamierza bowiem zakupić 64 samoloty wraz z „systemami technicznymi, systemami szkoleniowymi, narzędziami konserwacyjnymi, sprzętem testującym i częściami zamiennymi, a także uzbrojenie, sensory i inne urządzenia zabezpieczające wsparcie

użytkownika”.

Nowe myśliwce mają być dostarczone w ramach umowy międzyrządowej. Finowie oficjalnie bowiem zastrzegli, że „*dla zmniejszenia ryzyka związanego z integracją różnych systemów, oferenci proszeni są o dostarczenie kompleksowych rozwiązań spełniających wymogi operacyjne. Każdy oferent będzie odpowiedzialny, wraz ze swoim rządem, za kompletny pakiet obejmujący: skuteczne uzbrojenie, sensory i specjalne systemy, integrację systemów i systemy wsparcia misji*”.

Podczas wyboru nowego samolotu Finowie zamierzają brać pod uwagę: uzyskane w ten sposób zdolności wojskowe, bezpieczeństwo dostaw, uczestnictwo własnego przemysłu w realizacji kontraktu, przystępność cenową oraz ocenę oferty pod względem fińskiej polityki obronnej i bezpieczeństwa.

Czytaj też: [64 nowe myśliwce dla Finlandii. Minimalna liczba do obrony kraju](#)

Sprawa uzyskała najwyższy priorytet, ponieważ myśliwce uzyskane w ramach programu HX Fighter będą miały „*wpływ na operacje fińskich sił zbrojnych i zdolności bojowe fińskich sił powietrznych do 2060 r.*”. Dlatego według ministerstwa obrony Finlandii „*wybrany system powinien zapewnić najlepsze możliwości, elementy wsparcia i zdolność do dalszego rozwoju przez cały cykl życia*”.

Oceniając zdolności wojskowe zakłada się sprawdzenie pięciu najważniejszych zdolności:

- do zwalczanie celów powietrznych (Counter-Air);
- do zwalczanie celów lądowych (Counter-Land);
- do zwalczanie celów morskich (Counter-Sea);
- do prowadzenia misji rozpoznawczych ISR (Intelligence, Surveillance and Reconnaissance);
- do wykonywanie uderzeń dalekiego zasięgu (Long-Range Strike).

Według Finów ocenie zostanie również poddana zdolność do działania sił powietrznych w operacjach wsparcia z wykorzystaniem różnego rodzaju, rozproszonych baz lotniczych w „*rozproszonych lokalizacjach*”. Jest to zgodne z taktyką sił zbrojnych Finlandii, która zakłada działanie w dużym rozproszeniu. Ważnym wymogiem do spełnienia przez oferenta jest zapewnienie współpracy przemysłowej i bezpieczeństwa dostaw umożliwiających prowadzenie operacji w czasie wojny. Zaznaczono przy tym, że „*koszty eksploatacji i utrzymania wybranego systemu będą pokrywane z budżetu obronnego*”.

Założeniem całego postępowania HX Fighter ma być porównywanie ofert tylko jeżeli chodzi o zdolności bojowe. W przypadku pozostałych wymagań będzie oceniane jedynie, czy zostały one spełnione lub nie. Oddzielnie ma być również oceniany wpływ kontraktu na fińską politykę obronną i bezpieczeństwa.

Finowie ustalili bardzo konkretny i napięty plan realizacji programu. Program HX Fighter ma na celu wynegocjowanie najlepszego możliwego rozwiązania z każdym oferentem, dlatego cała procedura przetargowa została podzielona na kilka etapów. Już wysłane zapytanie ofertowe RFQ rozpoczęło pierwszą fazę negocjacji, podczas której zostaną określone wstępne pakiety zamówień specyficzne dla każdego z kandydatów.

Kolejny etap postępowania ma się rozpocząć w drugiej połowie 2019 r. Wtedy planuje się już negocjować i ustalać z każdym oferentem ostateczną treść pakietów zamówień. Cały czas będą więc brani pod uwagę wszyscy producenci, którzy otrzymali RFQ. Ostateczne oferty mają być gotowe w 2020 r. Druga faza negocjacji ma się zakończyć w 2021 r., w momencie, gdy rząd Finlandii zadecyduje o złożeniu konkretnego zamówienia.

Ważnym elementem przy wypracowaniu tej decyzji ma być oferta złożona dla fińskiego przemysłu. Minister obrony Finlandii Jussi Niinistö podjął bowiem decyzję, że udział własnych zakładów przemysłowych w tym programie ma być nie mniejszy niż 30% całkowitej wartości zamówienia. Ma to wystarczyć dla zapewnienia znaczącego zaangażowania przemysłu krajowego, dla zapewnienia bezpieczeństwa dostaw i wzmocnienia nowymi technologiami fińskiego przemysłu obronnego.

Czytaj też: [Finlandia modernizuje swoje Hornety](#)

Obecnie Fińskie Siły Powietrzne eksploatują 55 maszyn F/A-18C i siedem F/A-18D. Mają one pozostać w służbie co najmniej do końca 2025 roku i w tym celu zostały one ostatnio poważnie zmodernizowane i dozbrojone w ramach programu Mid-Life Upgrade 2.